

Tilsynserklæring for skoleåret 2022/2023 for Haderslev Realskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 515014	Skolens navn: Haderslev Realskole
----------------------	--------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Berit Søndergaard Larsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
14-12-2022	3.A	Dansk	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen
14-12-2022	9. B	Dansk	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen
14-12-2022	5. A	Tysk	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen
14-12-2022	2. B	Matematik	Naturfag	Berit Søndergaard Larsen
14-12-2022	8. A	Engelsk	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen
07-02-2023	2. B	Musik	Praktiske/musiske fag	Berit Søndergaard Larsen
07-02-2023	6. A	Matematik	Naturfag	Berit Søndergaard Larsen
07-02-2023	7. C	Matematik	Naturfag	Berit Søndergaard Larsen
07-02-2023	7. D	Engelsk	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen
07-02-2023	1. B	Religion	Humanistiske fag	Berit Søndergaard Larsen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

At aflægge besøg på Haderslev Realskole giver altid en rigtig positiv oplevelse. På skolens matrikel bliver man mødt af et virvar af bygninger og gange, men altid er der en elev eller ansat, der leder én på rette vej.

I indeværende skoleår har jeg besøgt skolen 2 gange. Alle fagkredse er besøgt, de praktisk/musiske dog kun en enkelt gang.

Før eller efter lektionerne har jeg, så vidt muligt, haft samtaler med lærerne om timens indhold, herunder naturligvis også de anvendte undervisningsmaterialer og læringsportaler. Jeg oplever udelukkende fagligt dygtige og nærværende lærere, der går meget op i at lave en varieret undervisning, der tilgodeser eleverne og deres forskellige niveauer og behov.

Endvidere har jeg begge gange haft samtaler med skolens leder, Heidi E. Nørgaard, hvor vi har drøftet forskellige temaer i relation til skolen.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Jeg har uden undtagelse ved selvsyn kunnet konstatere, at undervisningssproget i alle timer er dansk - selvfølgelig med undtagelse af i sprogfagene, hvor lærerne er meget bevidste om at anvende de respektive sprog.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Dansk i 3. a

Efter at have fået den værste sne børstet væk efter pausen, finder eleverne deres pladser. På tavlen er der et fantasifuldt maleri. Eleverne skal finde deres "løgn" frem. "Løgn" er et hæfte, hvor de skriver løgnehistorier – "Det må ikke være rigtigt", fortæller de. Læreren sætter stille, men dramatisk, instrumental musik på og slukker lyset. Eleverne begynder ivrigt at skrive. Enkelte har lige brug for at blive bekræftet i, at de gør det rigtigt. "Husk, man gerne må børnestave", siger læreren. Rammen er 5 minutter. Lyset tændes igen, og så taler de om, hvad de kan se på maleriet. De er meget ivrige efter at komme med forslag til, hvad der sker – og alt er "lige gyldigt". Efter at have fået en masse forslag på tavlen, snakker de om, hvilke ordklasser de tilhører.

Efter den fælles intro, skal eleverne ud i 4-mandsgrupper. Læreren introducerer to bunker af kort. En bunke grønne og en bunke røde. "Det kræver jeres allersmukkeste håndskrift", siger læreren. På de grønne skal skrives navneord og på de røde skrives udsagnsord. Tidligere har de arbejdet med "Det er mystiske dage for tiden..." – flere elever husker tydeligt teksten og reciterer et par linjer mere. I grupperne laves der korte sætninger af 1 navneord og 1 udsagnsord. Efter lidt tid giver læreren tegn til, at aktiviteten er slut: "3 2 1 kig og lyt". Kortene lægges sammen 2 og 2 på borde rundt om i klassen, så de kan gå rundt og læse hinandens.

Sidste aktivitet, inden timen slutter, er at læse en side i "Ridderborgen" fra forlaget Gulhøj. Efterfølgende skal de finde 7 udsagnsord og skrive dem i navneform og i nutid.

"Plot 3" dansk 3. klasse fra Alinea. 1. udgave 3. oplag 2013. Desuden forskellige grammatiske hæfter fra Forlaget Delta, fx "X-TRA DANSK 3", "Min tredje danskbog" og "Min tredje dansktræning".

Dansk i 9. b

Klassen arbejder med romantikken og det moderne gennembrud. Afslutningsvist skal eleverne fremlægge en analyse af et billede fra 1800-tallet. De skal aflevere en disposition. De anvender www.indidansk.dk til analysen. Læreren gennemgår nogle udvalgte analysepunkter i plenum. De genopfrisker eksempelvis perspektiv, symbolik og perspektivering. De trækker et maleri i hver gruppe og går i gang med gruppearbejdet.

Tysk i 5. a

Læreren læser højt fra en bog om jul og efterfølgende arbejder eleverne med grammatiske opgaver vedr. jul. De øver gloser til højtiden. På tavlen er der en side med billeder hele vejen rundt og en række ord i midten. Eleverne skal nu forbinde ordet med billedet, der passer til. Eleverne vil meget gerne deltage og kender alle ordene. De næste 2 sider gives for som lektie.

Engelsk i 8. a

To 8. klasser er i gang med at læse en engelsk roman: "Love, Simon". De to engelsklærere har valgt at læse to forskellige versioner af romanen, den originale og en tilpasset version. Eleverne har så efter aftale med lærerne valgt sig ind på en af versionerne. Valget er på baggrund af niveau og motivation. I den klasse jeg observerer i sidder de elever, der har valgt originaludgaven.

Timen indledes med en samtale om den del, de har læst siden sidst.

Engelsk 7. D

Klassen skulle have haft dansk, men da læreren er på kursus, er klassens engelsklærer vikar, og der er engelsk på skemaet. Timen indledes med at de skal øve forskellige måder at hilse på hinanden på engelsk. Læreren uddeler kort, hvorpå der står en lille høflig "greeting". Eleverne går rundt mellem hinanden og hilser på hinanden. Læreren opfordrer dem til at få hilst på så mange forskellige som muligt – og ikke kun de samme, som man plejer at tale med. Efter at have varmet lidt op og har omstillet sig til engelsk, lytter de til en lille oplæsning om "Grizzly Bear". Undervejs stopper læreren og snakker med klassen om indholdet. Efter at have lyttet skal de i deres logbøger skrive ned, hvad de har hørt, hvad der var interessant og til sidst skrive 5 ord fra det, de har lyttet til. De 5 ord skal de bruge i nye sætninger i deres logbøger. De slutter af med at læse deres sætninger højt.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Matematik 2. B

Timen starter med, at klassen snakker lidt om, hvordan frikvarteret har været. Sneen gør, at legen kan gå lidt over gevind. De fleste har heldigvis haft et godt frikvarter. Så er det tid til matematik. På tavlen er opslaget fra matematikbogen. De taler om vægt. De kigger på, hvor meget forskellige stykker legetøj vejer. I bogen er der et billede af et postkontor. De taler om porto, og så skal de tælle, hvor mange af hver slags der er: breve, postkort og pakker.

Det anvendte materiale er: Matematrix 2A Alinea 2. udgave 7. oplag 2022.

Matematik i 6. A

Timen starter med, at eleverne afleverer deres mobiler efter pausen. De er i gang med geometri og læreren spørger, om nogen kan huske formlen for arealet af en cirkel. En håndfuld elever rækker ivrigt hånden op. En dreng kan huske 3,14 og en pige kan huske, at det hedder pi. Læreren tegner en cirkel på tavlen og de genopfrisker radius og diameter. De regner et par eksempler med forholdet mellem diameter og radius, hvor alle kommer til at sige resultatet til deres sidemakker. Nu bliver det lidt sværere og eleverne bedes tage deres lommeregner frem. Igen laver de et par eksempler i fællesskab, hvor alle taster og sammenligner deres resultater rundt ved bordet. Læreren har stillet et antal runde ting frem i klassen. Nu skal alle tage en ting og tegne rundt om den. Efterfølgende skal de finde diameteren herefter omregne til radius og så til slut finde arealet. De finder flere og flere runde ting, som de kan måle og regne på. Alle er ivrige efter at måle så mange ting som muligt. Læreren introducerer begrebet cm^2 og til slut også m^2 . Så skal eleverne i skolegården for at tegne større cirkler. Der udnævnes en målemester blandt drengene og en blandt pigerne. De tegner et par store cirkler med kridt og måler radius. Nu finder de arealet og sammenligner deres resultater. Tilbage i klassen snakker de om resultaterne, hvorefter de slutter timen af men en lille "test" i det, de lige har arbejdet med. De skal alle finde arealerne af 3 cirkler, som læreren har tegnet på et stykke papir. Da de er færdige med det, er timen slut.

Matematik 7. C

Klassen bruger matematiksystemet "Matematrix 7" fra Alinea (2. udgave, 5. oplag 2018), men for tiden er de i gang med at repetere de 4 regnearter, brøker, procent, ligninger, areal, rumfang og omregning. I fællesskab taler de om, at de faktisk godt kan mange ting "i hovedet", taler om nogle eksempler på det, hvorefter de to og to skal forklare hinanden, hvordan de regner forskellige opgaver.

Læreren går rundt og snakker med grupperne og hører, hvordan de samtaler om opgaverne. Eleverne er arbejdsivrige og der hersker en god stemning.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Det er altid spændende at overvære de praktisk-musiske fag, hvor eleverne udfordres anderledes end i de andre faggrupper.

Musik i 2. B

Timen starter med en dans! Efterfølgende sidder alle eleverne i rundkreds på skamler, hvor de får en kort introduktion. De er i gang med at forberede sig til forårskoncerten der løber af stablen i marts måned. Der er klare regler for samværet i musiklokalet, hvilket eleverne tydeligvis trives godt med. De får lov at gå ud til deres respektive instrument. "Jeg har øvet mig derhjemme", siger en dreng stolt. De går i gang, og med lærerens instruktioner og fagter er der godt styr på de forskellige dele af nummeret "Kattejammerrock". En pige er lidt usikker på "sit" vers, men en af de andre springer straks til i stedet. Rytmegruppen får lidt ekstra opmærksomhed for lige at være helt skarpe – deres bidrag er lige så vigtigt som de øvrige gruppers. Efter et par gennemspilninger samles de igen på skamlerne. De får ros for deres indsats, og så skal de i gang med at danse igen. De står i en rundkreds og synger, mens de danser. De synger "Hej med dig", og hver enkelt elev præsenterer sig selv med sit navn og en bevægelse. Timen sluttes af med en fælles besked om, hvordan man forlader lokalet. De får lov at forlade lokalet efter, hvilken måned de har fødselsdag i.

Alt i alt en meget kompetent musikunderviser og en dejlig oplevelse som "flue på væggen".

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

De seneste tal fra UVM's karakterstatistik (2021/22) viser, at Haderslev Realskoles elever i 9. kl. opnåede et karaktergennemsnit på 7,9 i de bundne prøver, hvilket svarer til landsgennemsnittet, men ligger et helt karakterpoint højere end kommunegennemsnittet på 6,9.

Samtlige elever opnåede mindst 2 i dansk og matematik.

I dansk lå gennemsnittet på 8,0.

Så mange som 93,9% - dvs. næsten alle - af eleverne overgik til ungdomsuddannelser efter afsluttet 9. og 10. kl. hvilket er langt flere end i resten af kommunen, hvor gennemsnittet er 78,7%, mens landsgennemsnittet er på 87,2%.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

De seneste tal fra UVM's karakterstatistik (2021/22) viser, at Haderslev Realskoles elever i 9. kl. opnåede et karaktergennemsnit på 7,9 i de bundne prøver, hvilket svarer til landsgennemsnittet, men ligger et helt karakterpoint højere end kommunegennemsnittet på 6,9.

Samtlige elever opnåede mindst 2 i dansk og matematik.

I matematik lå gennemsnittet på 7,7.

Så mange som 93,9% - dvs. næsten alle - af eleverne overgik til ungdomsuddannelser efter afsluttet 9. og 10. kl. hvilket er langt flere end i resten af kommunen, hvor gennemsnittet er 78,7%, mens landsgennemsnittet er på 87,2%.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

De seneste tal fra UVM's karakterstatistik (2021/22) viser, at Haderslev Realskoles elever i 9. kl. opnåede et karaktergennemsnit på 7,9 i de bundne prøver, hvilket svarer til landsgennemsnittet, men ligger et helt karakterpoint højere end kommunegennemsnittet på 6,9.

Samtlige elever opnåede mindst 2 i dansk og matematik.

I engelsk lå gennemsnittet på 8,3.

Så mange som 93,9% - dvs. næsten alle - af eleverne overgik til ungdomsuddannelser efter afsluttet 9. og 10. kl. hvilket er langt flere end i resten af kommunen, hvor gennemsnittet er 78,7%, mens landsgennemsnittet er på 87,2%.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

På skolen arbejdes der systematisk med at opbygge elevernes faglige færdigheder og kundskaber. På den baggrund er skolens samlede undervisningstilbud fuldt ud på højde med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

I henhold til Lov om friskoler og private grundskoler skal skolen regelmæssigt foretage en evaluering af den samlede undervisning. På hjemmesiden findes den samlede evaluering for perioden fra 2019 til 2021. Her står bl.a. at grundlaget for den alsidige læring på Haderslev Realskole er skolens fire kerneværdier: Høj faglighed, respekt for den enkelte, et godt fællesskab samt et bredt og forpligtende samarbejde..

De seneste tal fra UVM's karakterstatistik (2021/22) viser, at Haderslev Realskoles elever i 9. kl. opnåede et karaktergennemsnit på 7,9 i de bundne prøver, hvilket svarer til landsgennemsnittet, men ligger et helt karakterpoint højere end kommunegennemsnittet på 6,9.

Samtlige elever opnåede mindst 2 i dansk og matematik.

Så mange som 93,9% - dvs. næsten alle - af eleverne overgik til ungdomsuddannelser efter afsluttet 9. og 10. kl. hvilket er langt flere end i resten af kommunen, hvor gennemsnittet er 78,7%, mens landsgennemsnittet er på 87,2%.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

I Skolens Samlede Evaluering for 2019-2021 står der: "I hele sit virke er Haderslev Realskole demokratisk anlagt. Der er ligestilling mellem kønnene og vi værner om grundlæggende friheds- og menneskerettigheder."

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se ovenfor.

Jeg har endvidere ved mine besøg bemærket, at undervisningen er medinddragende. Der anvendes åbne spørgsmål, og der gives til hver en tid plads og rum til personlige ytringer og holdninger.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se ovenfor.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Ja

15.1 Uddybning

Ved mit først tilsynsbesøg oplevede jeg, at en klasse var delt op i piger og drenge, men det var fordi der var opstået et mindre problem blandt drengene. Mens pigerne lavede noget i klasselokalet, blev drengene taget med ud for at tale om situationen.

Skolelederen fortæller endvidere, at der indimellem er kønsopdelte aktiviteter. Det er dog ikke noget, der foregår systematisk, men kan være en del af en større pædagogisk og didaktisk overvejelse i forbindelse med enkelte aktiviteter. F.eks. elementer i seksualundervisning.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Se ovenfor.

Flere af eleverne angiver, at de aldrig har oplevet at blive diskrimineret på grund af køn eller har hørt om nogen, der er blevet det. Lærernes omgang med eleverne viser ligeledes, at alle bliver behandlet ens uanset køn.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

I Skolens Samlede Evaluering for 2019-2021 står der: Skolen har 2 elevråd; det lille elevråd indbefatter eleverne fra 0.-5. klassetrin og det store elevråd omfatter eleverne på 6.-9. klassetrin. Eleverne på 10. klassetrin har deres eget husråd." 10. kl. befinder sig fysisk i bygninger på den anden side af vejen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolen har både en nedskrevet procedure og oplæg på lærerrådsmøder angående den skærpede underretningspligt. I proceduren beskrives det bl.a. hvilke mulige grunde der kan være til underretninger, hvad man gør i akutte situationer, hvad reglerne er for underretninger og "hvem-gør-hvad". Desuden henvises til materialer om underretninger: "Tag signalerne alvorligt" og "Den professionelle bekymring" og ikke mindst til lovtjekterne i friskoleloven og forvaltningsloven.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Skolens leder, Heidi Nørsgaard, oplyser, at de i samme ombæring bestræber sig for at oplyse om, at underretningen er personlig.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Tilsynet med Haderslev Realskole har sit lovmæssige grundlag i Lovbekendtgørelse om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse LBK nr. 1166 af 11/08/2022, der afløser LBK nr. 1656 af 09/08/2021.

Indledningsvist vil jeg for en god ordens skyld fastslå, at jeg som tilsynsførende opfylder kravene i kapitel 3 i ovennævnte lovbekendtgørelse, der bl.a. omhandler tilsynsførendes habilitet og faglige forudsætninger for at kunne gennemføre tilsynet samt vurdere skolens undervisningsmæssige tiltag.

Jeg har i 2015 gennemført certificeringskurset og lever dermed op til kravet om at alle tilsynsførende skal være certificerede pr. 1. august 2016 (i henhold til "Bekendtgørelsen om valg og certificering af tilsynsførende ved frie grundskoler"). Jeg har endvidere gennemført mine gencertificeringskurser, så min certificering nu er gældende frem til 2028. På gencertificeringskurset var der specielt fokus på grundpillerne for de frie skoleformer – herunder principperne for åndsfrihed og pædagogisk frihed – samt tegn på eksempelvis "skolens forberedelse af eleverne i forhold til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre".

Jeg har været tilsynsførende på Riberhus Privatskole i Ribe i perioden primo 2012 og frem til medio 2018, adspurgt af daværende forstander på Rejsby Europæiske Efterskole, hvor jeg var og stadig er ansat som lærer. På nuværende tidspunkt er jeg tilsynsførende på fire skoler: Markussskolen, Friskolen Bylderup-Bov, Esbjerg Realskole samt naturligvis Haderslev Realskole.

Som Haderslev Realskoles tilsynsførende vil jeg holde mig løbende orienteret om skolens hverdag og aktiviteter gennem skolens hjemmeside, hvilket giver mig et godt indblik i skolens liv og virke. Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d skal jeg som tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst en hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere samt vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Ved mine tilsynsbesøg er jeg altid blevet venligt modtaget af såvel skolens ledelse som alle de øvrige ansatte. Jeg har i de fleste tilfælde haft samtaler med de involverede lærere, hvor der har været lejlighed til at drøfte den enkelte times indhold, mål og afvikling, hvilket har givet mig det klare indtryk, at alt, hvad der foregår, er nøje overvejet, gennemtænkt og planlagt, således at målsætningen bliver opfyldt, og eleverne får mulighed for på bedste vis at udnytte deres potentiale.

Det har været en fornøjelse at besøge Haderslev Realskole!